

Ainevaldkond „Sotsiaalsained“

Ajalugu

Ajaloo õpitulemused ja õppesisu II kooliastmes

5. klass

Õppeaine sisu	Eeldatavad õpitulemused
Ajaarvamine <ul style="list-style-type: none">Ajaarvamisega seotud mõisted ja ajaloo perioodid: muinasaeg, vanaaeg, keskaeg, uusaeg, lähiajalugu	<ul style="list-style-type: none">kasutab asjakohaselt aja mõistega seonduvaid sõnu, lühendeid ja fraase: sajand, aastatuhat, eKr, pKr, araabia number, Rooma number, ajaloo periodiseerimineteab mõnda ajaloolist asunit, selle tekkimise ja kujunemise põhjusioskab tuua näiteid muinasaja ja vanaaja kohtatöötab lihtsamate allikategaleiab õpiku põhjal lihtsamaid seoseidkasutab ajalookaarti
Ajalooallikad <ul style="list-style-type: none">Ajalugu ja ajalooallikadAllikate tõlgendamine: kirjalik allikas, suuline allikas, esemeline allikas, muuseum ja arhiiv	<ul style="list-style-type: none">töötab lihtsamate allikategateab, et mineviku kohta saab teavet ajalooallikatestkasutab kontekstis ajalooallikatega seonduvaid mõisteid: kirjalik allikas, suuline allikas, esemeline allikas
Eluolu <ul style="list-style-type: none">Elu linnas ja maal, rahu ja sõja ajal, eluolu, tegevusalad, rõivastus, toit, elamud, kultuur ja traditsioonid, nende muutumine ajas.	<ul style="list-style-type: none">leiab õpitu põhjal lihtsamaid seoseidväljendab oma teadmisi suuliselt kui ka kirjalikultkirjeldab mõnda minevikusündmustkirjeldab samuti mineviku inimeste eluolutöötab lihtsamate allikategakoostab kava ja lühijuttukasutab ajalookaarti
Ajaloo sündmused ja ajaloolised isikud <ul style="list-style-type: none">Ajaloosündmused ja silmapaistvad isikud kodukohas, Eestis, Euroopas ning maailmas õpetaja valikul	<ul style="list-style-type: none">leiab õpitu põhjal lihtsamaid seoseidteab, et mineviku kohta saab teavet ajalooallikatesttöötab lihtsamate allikategakasutab ajalookaarti

6. klass

<p>Muinasaeg</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aeg ja ajaarvamine, muinas- ja vanaaja periodiseerimine. Ajalugu ja ajalooallikad, kuidas allikmaterjale tõlgendada. • Muinasaja arengujärgud ja nende üldiseloostus- kiviaja inimese tegevusalad, põlluharimise algus, loomade kodustamine, käsitöö areng, metallide kasutuselevõtmine. • Eesti muinasaja üldiseloostus: Pulli, Kunda 	<ul style="list-style-type: none"> • kirjeldab muinasaja inimese eluviisi ja tegevusalasid; • näitab kaardil ning põhjendab, miks ja millistes piirkondades sai alguse põlluharimine; • teab, missuguseid muudatusi ühiskonnaelus tõi kaasa metallide kasutusele võtmine; • seletab ja kasutab kontekstis mõisteid <i>kiviaeg, pronksiaeg, rauaaeg, varanduslik ebavõrdsus, sugukond, hõim</i>; • teab, et Eesti esimesed asustusala olid Pulli ja Kunda inimasula, ja näitab neid kaardil.
<p>Vanad idamaad</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vanaaja sisu ja üldiseloostus-ajalised piirid, looduslikud olud. • Vana-Egiptus- Egiptuse riigikorraldus. Thutmosis III, Ramses II, Tutankhamon. Eluolu, religioon, kultuurisaavutused • Mesopotaamia- sumerite linnriigid, leiutised: ratas, potikeder. Hammurapi seadused, eluolu, religioon, kultuurisaavutused • Iisraeli ja Juuda riik- ainujumala usk, Vana Testament 	<ul style="list-style-type: none"> • selgitab, miks, kus ja millal tekkisid vanaaja kõrgkultuurid, näitab kaardil Egiptust ja Mesopotaamiat; • selgitab, milline oli vanaaja riiklik korraldus, kirjeldab vanaaja elulaadi ja religiooni Egiptuse ning Mesopotaamia näitel; • tunneb vanaaja kultuuri- ja teadussaavutusi: meditsiin, matemaatika, astronoomia, kirjandus, kujutatav kunst, Egiptuse püramiidid, Babüloni rippaiad; teab, et esimesed kirjasüsteemid olid kiilkiri ja hieroglüüfkiri; • teab, et Iisraelis tekkis monoteistlik religioon, selgitab, mis on Vana Testament; • seletab ja kasutab kontekstis mõisteid <i>tsivilisatsioon, linnriik, vaarao, muumia, sfinks, tempel, püramiid, preester</i>; • teab, kes olid järgmised isikud ja iseloostustab nende tegevust: Thutmosis III, Ramses II, Tutankhamon, Hammurapi, Mooses, Taavet.
<p>Vana-Kreeka</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vanim kõrgkultuur Euroopas- Kreeka loodus ja rahvastik. Kreetaja 	<ul style="list-style-type: none"> • näitab kaardil Kreetat, Kreekat, Balkani poolsaart, Ateenat, Spartat, riigi laienemist hellenismi perioodil; • teab, et Vana-Kreeka tsivilisatsioon

<p>Mükeene kultuur.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kreeka linnriigid-ühiskonnakorraldus ja kasvatus Ateenas ning Spartas. Linnriikide nõrgenemine ja alistamine Makedooniale. Aleksander Suure sõjaretk ja maailmariigi tekkimine. • Vana-Kreeka kultuur ja eluolu-kultuur ja religioon Hellase maailma ühendajana, olümpiamängud, religioon ja mütoloogia, Homerose kangelaseepika, ajalookirjutus: Herodotos, teater, kunst: arhitektuur (Ateena akropol), skulptuur, vaasimaal, hellenite igapäevaelu, hellenistlik kultuur, Vana-Kreeka kultuuri tähtsus 	<p>sai alguse Kreeta-Mükeene kultuurist;</p> <ul style="list-style-type: none"> • tunneb Vana-Kreeka ühiskonnakorraldust Ateena ja Sparta näitel ning võrdleb neid kirjelduse põhjal; • kirjeldab Vana-Kreeka kultuuri ja eluolu iseloomulikke jooni järgmistes valdkondades: kirjandus, teater, religioon, kunst, sport; • seletab ja kasutab kontekstis mõisteid <i>polis, rahvakoosolek, akropol, agoraa, türann, aristokraatia, demokraatia, kodanik, ori, eepos, olümpiamängud, teater, tragöödia, komöödia, skulptuur, Trooja sõda, hellenid, tähestik</i>; • teab, kes olid Zeus, Herakles, Homeros, Herodotos, Perikles, Aleksander Suur.
<p>Vana-Rooma</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rooma riigi tekkimine- looduslikud olud, Rooma linna tekkimine, kuningad, vabariigi algus. • Rooma vabariik- ühiskondlik korraldus, Rooma võimu laienemine Vahemere maades. Hannibal, kodusõjad Roomas. Caesar. Vabariigi lõpp. • Rooma keisririik- ühiskondlik korraldus. Augustus. Rooma impeerium ja selle lõhenemine. • Vana-Rooma kultuur ja eluolu-rahvas ja eluolu, Rooma kui impeeriumi keskus ja antiikaja suurlinn, kunst ja arhitektuur, avalikud mängud, Rooma õigus. Ristiusu teke. Uus Testament. 	<ul style="list-style-type: none"> • näitab kaardil Apenniini poolsaart, Vahemerd, Kartaagot, Roomat, Konstantinoopolit, Ida-Roomat ja Lääne-Roomat; • teab Rooma riigi tekkelugu ning näitab kaardil Rooma riigi territooriumi ja selle laienemist; • selgitab Rooma riigikorda eri aegadel; • iseloomustab eluolu ja kultuuri Rooma riigis; • seletab ja kasutab kontekstis mõisteid <i>vabariik, foorum, kapitolium, Colosseum, patriits, plebei, konsul, senat, rahvatribuun, orjandus, amfiteater, gladiaator, leegion, kodusõda, kristlus, piibel, Rooma õigus, provints, Ida-Rooma, Lääne-Rooma, Kartaago, Konstantinoopol, ladina keel</i>; • teab, kes olid järgmised isikuid ja iseloomustab nende tegevust: Romulus, Hannibal, Caesar, Augustus, Jeesus Kristus.